

Tantárgyleírás:

Az ismeretkör: Nyelvészet

Kredittartománya: 12 kr

Tantárgyai: 1 Magyar nyelv 1.

2. Magyar nyelv 2.

3. Nyelv- és beszédművelés 1.

4. Nyelv- és beszédművelés 2.

Tantárgy neve: Magyar nyelv 2. Neptun-kód: TANANB1004; TANALB1004	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat	
A tanóra típusa: ea. + gyak. és óraszám: 2 ea + 2 gy az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none">• a szorgalmi időszak heteire lebontott részletes tematika biztosítása a félévi feladatokkal, követelményekkel• power pontos bemutató alkalmazása az előadásokon• digitális tananyag (vázlat- és feladatgyűjtemény) biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül	
A számonkérés módja: vizsga Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Elemzési gyakorlatok. Feladatok: <ul style="list-style-type: none">• gyakorlatok végzése az elektronikus tananyag alapján	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Magyar nyelv 1.	
Tantárgyleírás:	
<p>A nyelvi jel és a jelentés. A jelentésfajta. A szójelentés elemei. Poliszémia, homonímia, szinonimitás. A jelentésmező fogalma. A jelentésváltozás okai, típusai. A mondatok osztályozása mondat fajtái, a kifejezett tartalom és a beszélő szándéka, logikai minőség és szerkezet szerint. A szószervezetek. Az egyszerű mondat. Az egyszerű mondat részei. Az alárendelő és a mellérendelő összetett, többszörösen összetett mondatok.</p> <p>A sajátos jelentéstartalmú mellékmondatok. A többszörösen összetett mondatok. Szövegtani alapfogalmak. A szövegtípusok fajtái. A szövegség kritériumainak érvényesülése különböző szövegekben. A szövegkohézió fajtái: a lineáris és a globális kohézió. Kohéziós kapcsolatok a szövegekben. Az utalás fajtái. A grammatikai és a jelentéstani kapcsolóelemek a szövegekben. A szövegek pragmatikai összetevői. Névtani ismeretek, a névtan kutatási területei.</p> <p>Mondatelemzési készségek kialakítása az egyszerű, az összetett, valamint a többszörösen összetett mondatok körében. Szövegelemzési készség kialakítása.</p> <p>Áttekintünk néhány oktatást segítő szoftvert, támogató oldalt, applikációt, oktatóprogramot, amelyek jól alkalmazhatóak az érintett célcsoportok kapcsán. Megismerkedünk jó gyakorlatokkal is.</p>	
Kötelező és ajánlott irodalom:	
Kötelező irodalom: 1. A magyar nyelv könyve (szerk.: A. Jászó Anna) Trezor Kiadó, Bp., 2007 ISBN 9639088290	

2. Magyar grammatika (szerk. Keszler Borbála). Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2010 ISBN: 205000005138
2. Magyar nyelvi gyakorlókönyv (szerk.: Hangay Zoltán). Trezor Kiadó, Bp., 2003 ISBN 963908882X
3. Rác Endre–Szemere Gyula: Mondattani elemzések. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Bp., 1998 ISBN 9789631921540

Ajánlott irodalom:

1. Adamikné Jászó Anna–Hangay Zoltán: Nyelvi elemzések kézikönyve. Mozaik Kiadó Szeged, 2005 ISBN 963-697-013-0
2. Rác Endre: Az egyeztetés a magyar nyelvben. Akadémiai Kiadó Zrt. Bp., 1991 ISBN 9630556316

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6–12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben az anyanyelvi nevelés területén alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- Biztos nyelvtani szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyam tanításához.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.

b) képességei

- Az anyanyelvi nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a nyelvészeti szakirodalmi könyvtári és elektronikus forrásainak körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál. Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek fejlődésének, nyelvtani ismereteinek támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák, nyelvtani szemléletmódok megismerésére és alkalmazására.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez,

eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatáskörében felelősséget vállal a rá bízott 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, anyanyelvi kulcskompetenciájuk hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önállóan tervezi és alakítja digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse Dr. Gasparics Gyula főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet főiskolai tanár PhD